

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 2. maj 2013
Kontor: Forvaltningsretskontoret
Sagsbeh: Nicolai Winther
Sagsnr.: 2011-7650-0001
Dok.: 751079

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 83 vedrørende forslag til lov om offentlighed i forvaltningen (L 144), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. april 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Morten Bødskov

/

Morten N. Jakobsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 83 vedrørende forslag til lov om offentlighed i forvaltningen (L 144):

”Ministeren bedes kommentere artiklen ”Ny offentlighedslov svækker den neutrale embedsmand” på journalisten.dk den 16. april 2013 samt redegøre for, hvordan ministeren mener, at lovforslaget vil påvirke den neutrale embedsmand.”

Svar:

1. Det fremgår af den artikel, der er omtalt i spørgsmålet, at lovforslaget efter lektor ved RUC Birgitte Poulsens opfattelse bl.a. betyder, at den neutrale embedsmand vil stå svækket i forhold til ”den politiserende del af embedsmandsrollen”. Det anføres også i artiklen, at man skal kunne få aktindsigt i alt på ”analyseniveau”, så offentlighed og fagfæller kan se, hvilke beregningsmetoder der ligger bag en beslutning.

2. Embedsmænds rådgivning af ministre og regeringen følger af en række principper og regler, der ikke fremgår offentlighedsloven.

Embedsmændenes rådgivning skal således ske inden for rammerne af gældende ret. Det betyder, at embedsværket ikke må yde en bistand, der forudsætter, at der handles i strid med lovgivningen mv.

Offentlige myndigheder er også underlagt et almindeligt princip om sandhedspflicht. Princippet betyder som en almindelig regel bl.a., at der ikke kan ydes en bistand, der indebærer, at embedsværket videregiver oplysninger, som er urigtige. Tilsvarende er det en almindelig regel, at embedsværket heller ikke kan medvirke til, at ministeren selv videregiver oplysninger, som er urigtige eller vildledende.

Der kan også peges på, at embedsværkets rådgivning og bistand til regeringen og dens ministre skal ske inden for rammerne af almindelig faglighed. Det indebærer, at den bistand, som embedsværket yder i forbindelse med f.eks. udarbejdelse af besvarelser og udredninger mv., skal være fagligt forsvarlig. Embedsværket kan f.eks. ikke udarbejde kommentarer til forslag fra folketingsmedlemmer eller interessegrupper mv., som ligger uden for de rammer, der sættes af faglige normer på det pågældende område – f.eks. ved at lade kommentarerne bygge på forudsætninger, der er uden tilstrækkeligt fagligt belæg.

Hertil kommer, at det er et grundlæggende princip ved det danske embedsmandssystem, at embedsværket i sin virksomhed skal være partipolitisk neutralt. Heri ligger bl.a., at den enkelte embedsmand ikke må lade sine egne politiske holdninger få indflydelse på den bistand, der ydes ministeren, men at bistanden – inden for de rammer, der i øvrigt gælder – skal ydes med henblik på sagligt og loyalt at sikre den bedst mulige gennemførelse af den pågældende ministers politik. Heri ligger endvidere, at embedsmændene i forbindelse med deres tjenstlige funktioner ikke alene skal være partipolitisk neutrale, men over for omverdenen, herunder Folketinget, også skal fremstå sådan.

Der kan i det hele henvises til betænkning nr. 1443/2004 om Embedsmænds rådgivning og bistand, side 141 ff. og side 152 ff.

Lovforslaget berører ikke de nævnte principper og regler.

3. Justitsministeriet finder på den anførte baggrund ikke, at der er grund til den bekymring i forhold til embedsværkets neutralitet, som der gives udtryk for i artiklen.

4. Der kan i øvrigt peges på, at der efter lovforslagets § 29 – uanset bestemmelsen i § 24 om ministerbetjening – som noget nyt vil være adgang til oplysninger om interne faglige vurderinger i endelig form, i det omfang oplysningerne indgår i en sag om et fremsat lovforslag eller en offentliggjort redegørelse, handlingsplan eller lignende. Det gælder dog ikke oplysninger om interne faglige vurderinger, som findes i dokumenter, der er udarbejdet til brug for ministerrådgivning eller rådgivning af formandskabet for KL og Danske Regioner.

5. Om begrundelsen for den foreslåede § 24 om ministerbetjening kan der i øvrigt henvises til besvarelserne af spørgsmål 37 og 52 vedrørende lovforslaget.